

علوم حیاتے برای زندگے ابدی

گام اول: خودشناسی، زندگی شناسی و جهان شناسی

هدف: ایجاد بیداری، به طوری که بدانیم غیر از این زندگی ظاری، خبرهایی در این عالم وجود دارد که باید آنها را کشف کنیم و غیر از این علوم ظاهری، علمی وجود دارد که باید آنها را بیاموزیم.

گام دوم: آشنایی اولیه با حقیقت

هدف: پس از آنکه فهمیدیم در این عالم خبرهایی وجود دارد، باید به سوی آن حرکت کنیم تا کمی از تشنگی خویش را برطرف سازیم تا مبدا در زمره کسانی قرار بگیریم که به اندازه فهمشان عمل نمی کنند! البته این، تنها یک آشنایی اولیه و آغاز یک مسیر دلپذیر است.

(الف) عقاید سطح یک

هدف: می خواهیم یک نگاه نظام مند صحیح نسبت به حقیقت داشته باشیم؛ و برای یک زندگی متعالی، با «مبدأ»، «مقصد»، «خود»، «نقشه راه» و «راهنمایان راه» آشنا شویم.

- مبدأشناسی (خداشناسی)
- انسان شناسی
- مقصدشناسی (معادشناسی)
- هستی شناسی ملکوتی
- خلقت شناسی
- دین شناسی تطبیقی
- شیعه شناسی
- مهدویت
- فلسفه احکام

(ب) آشنایی با عبودیت

❖ به سوی معنویت

هدف: در این قسمت برای تنظیم و کنترل حالات درونی خود، با کلیات دو علم «اخلاق» و «عرفان اسلامی» آشنا می‌شویم تا در نتیجه با داشتن یک درون سالم، آماده انجام کارها و رفتارهای صحیح بشویم.

❖ به سوی رفتار ایده‌آل

هدف: در این قسمت با آموختن احکام عمومی لازم و به کار بستن آنها، می‌خواهیم یک زندگی بر مدار حقیقت را کلید بزنیم.

گام سوم: آشنایی با ابزارها، منابع و روش‌های لازم برای کشف حقیقت

هدف: آشنایی با حقیقت، انسان حق طلب را تشنه‌تر می‌کند. برای کشف دقیق‌تر حقیقت، لازم است به ابزارهایی مسلح باشیم و منابع کشف حقیقت را بشناسیم و همچنین مهارت‌هایی بیاموزیم تا آماده ورود به دریای حقائق عمیق‌تر بشویم.

(الف) ابزارها

هدف: عقل انسان، با ابزار تفکر به جستجوی حقیقت می‌پردازد؛ و این عقل، یک جنبه نظری دارد که به هست‌ها مشغول است، و یک جنبه عملی دارد که به بایدها می‌پردازد.

❖ ابزار تفکر عمومی

◀ پشتیبانی عقل نظری

• معرفت‌شناسی

هدف: در این قسمت با چیستی علم و معرفت و نیز با اقسام آن، معیارهای صحت آن و امور بنیادی دیگری آشنا می‌شویم.

• منطق

هدف: برای اینکه طبق الگوها و قواعد تفکر به جستجوی حقیقت پردازیم، باید در علم «منطق» با این قواعد کلی، مأنوس شویم.

◀ پشتیبانی عقل عملی

• اصول و قواعد تصمیم‌گیری

هدف: در این قسمت می‌آموزیم که در مقابل عمل نیز اصول و قواعدی وجود دارد که برای گرفتن یک تصمیم صحیح، باید مراعات شوند.

❖ ابزار تفکر در متون علمی

• علم اصول

هدف: از آنجایی که بعد از این با متون علمی بسیاری سر و کار داریم، لذا باید با قواعد کلی فهم متن (فارغ از اینکه به چه زبانی باشد) آشنا و مأنوس شویم تا در راه حقیقت، دچار کج‌فهمی از متون دینی نشویم. علم «اصول»، در این زمینه کمک بسیاری به ما می‌کند.

(ب) منابع

هدف: حقیقت را در چه فضایی باید جستجو نمود؟ کدام یک از این فضاها اصلی، و کدام یک فرعی‌اند؟ هر کدام از این منابع، در چه جایگاهی از اعتبار قرار دارند؟

❖ آشنایی با متون و منابع اصلی

- قرآن‌شناسی
- حدیث‌شناسی
- تاریخ و سیره معصومین علیهم‌السلام
- دعاشناسی

❖ ارزیابی متون و منابع فرعی

- شناخت متون صحیح از سقیم + معرفی منابع نامطلوب
- رتبه‌بندی متون از جهت اعتبار در هر رشته
- رتبه‌بندی متون از جهت عمومی و تخصصی در هر رشته

(ج) روش‌ها

هدف: در این قسمت، با مهارت‌های لازم برای کشف حقیقت آشنا می‌شویم.

❖ روش فهم زبان

- زبان شناسی عمومی
- زبان عربی

- ❖ روش علم‌آموزی
- ❖ روش تجربه‌اندوزی
- ❖ روش مطالعه و تحقیق
- ❖ روش مشاوره گرفتن
- ❖ روش تبلیغ با تکیه بر هنر و ادبیات

گام چهارم: آشنایی تفصیلی با حقیقت

هدف: اکنون که به لطف الهی، یک شناخت اولیه‌ای نسبت به حقیقت پیدا نموده و با ابزارها، منابع و روش‌های کشف حقیقت آشنا شدیم، وقت آن رسیده تا به مدد الهی، در دریای بی‌کران حقیقت فرو رفته و ابتدا خود حقیقت را موشکافانه بشناسیم؛ و سپس با دقت بالا بیابیم که چه الزامات عملی در درون و بیرون زندگی خود - بر اساس آنچه شناختیم - باید پیاده سازیم؟ و آنگاه بدانیم که برای تحقق این بایدها و هست‌ها، چه برنامه‌ای باید بریزیم؟ و در نهایت، چگونه اجرا کنیم؟

(الف) آشنایی دقیق با حقیقت

هدف: می‌خواهیم بدانیم حقیقت، دقیقاً چیست؟ بنابراین به عنوان مقدمه ساختن زندگی بر اساس حقیقت، اول باید حقیقت را موشکافانه، در سطوح مختلف و با ابزارهای گوناگون بشناسیم.

❖ شناخت کلان حقیقت

هدف: کشف قواعد کلی حاکم بر حقیقت هستی

◀ حقیقت‌شناسی عقلانی (عقائد سطح دو)

- کلام اسلامی (رویکرد عقلی - نقلی)
- حکمت اسلامی (رویکرد عقلی)

◀ حقیقت‌شناسی شهودی (عقائد سطح سه)

- عرفان نظری

◀ حقیقت‌شناسی و حیانی (عقائد سطح چهار)

• تفسیر قرآن

❖ شناخت خُرد حقیقت

هدف: شناخت حقائق موجود در جوامع بشری با توجه به اقتضائات دنیای ما

• تاریخ

- تاریخ عمومی جهان
- تاریخ اسلام و تمدن اسلامی
- تاریخ تمدن غرب
- تاریخ معاصر ایران

• آینده‌پژوهی

- مبانی جامعه‌شناسی اسلامی
- مبانی علوم سیاسی اسلامی
- مبانی اقتصاد اسلامی
- مبانی مدیریت اسلامی
- مبانی علوم انسانی اسلامی و...

(ب) آشنایی با حقیقت زندگی انسان

هدف: می‌خواهیم بدانیم حقیقت زندگی ما چه باید باشد؟ بنابراین در این قسمت به سراغ دین رفته و در مورد مسائل زندگی و اصلاح درون و بیرون زندگی خویش، از دین، دستور العمل طلب نموده و پاسخ دین را دریافت می‌کنیم.

❖ بایدهای حالات درونی

◀ تربیت اسلامی

◀ اخلاق اسلامی

هدف: رسیدن به انسان متعادل؛ یعنی آراسته شدن به خلیات پسندیده و پیراسته شدن از خلیات ناپسند.

◀ عرفان عملی اسلامی

هدف: قدم نهادن در مسیر لقاء پروردگار متعال با مرکب عشق الهی

- علم منازل (از یقظه (بیداری) تا رسیدن به توحید)
- الگوهای حسنه (سیره معصومین علیهم السلام و اولیاء الهی)

❖ بایدهای رفتارهای بیرونی

◀ رفتارهای فردی

- رفتارهای حداقلی (شناخت تفصیلی واجبات و محرمات و التزام عملی به آنها)
- رفتارهای مطلوب (سبک زندگی، فرهنگ و آداب زندگی)
- حفظ صحت بدن (طب)

◀ رفتارهای اجتماعی

- بایسته‌های تمدن اسلامی
- بایسته‌های جامعه اسلامی
- بایسته‌های مدیریت اسلامی
- بایسته‌های اقتصاد اسلامی
- بایسته‌های حکومت اسلامی

◀ برنامه‌ریزی برای تحقق آنچه بیان شد (با مقدمه آینده‌پژوهی)

والحمد لله رب العالمین

۲۸ شعبان المعظم ۱۴۴۱